תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

דברי הכל היא • וכין בחול וכין בשבת דקמתי במתני' לא קתי מתרשא אלא לערב הפסח והא דקתמר דברי הכל היא הייט כלומר דמליט למימר דברי הכל לפלוגתא דהך ברייתא דקתימין עלה אבל איכא שני ברייתות דמיתי בסמוך דפליגי בהדיא בשבת דערב פסח ומהכאו ודאי איכא למיפשט דלאו דברי הכל היא:

כאילו חל בשני בשבת • אין לריך לפרש דדוקא נקט שני דהא יומא קמא דמיקלע ביה מרבעה עשר דחל בשבתא לא חזי לאתריסר דלא בד"ו פסח דהא ע"כ לרבא דמוקי לה בשני בשבת דעלמא לא הוי שני בשבת דוקא דהא לא בערב הפסח מיירי הוא הדין לאביי אם לא יהיה דוקא אין לחוש ורש"י שהקשה דעל פי הרלייה היו מקדשין אין נראה לר"י דאע"ג דהיו מקדשין על פי הרלייה היו מזהרין שלא יבאו תרי שני בהדי הדדי דתמרינן בהדיא פרק קמא דרשתא השנה (דף כ:) מלייתין על הנדרים על המדש שנראה בזמנו לומר שלא ראו והא דתמרי' בשילהי שלא קריים (שבת דף קיג:) תלבי שבת קרבים ביום הכפורים אלמא בהדי הדדי מיבהו מוקי לה בהתליל (סוכה דף נד:): כאחרים דתמרי אין בין ערלה, לערלה אלא ד' ימים בלבד:

אלא לרבא קשיא • תימה לרבה בר עולא נמי תיקשי דלדבריו לרבי עקיבא מוספין קודמין לבזיכין ולפי מה שהבריתא כאביי לרבי עקיבא תמיד נשחט בשם ומחצה וא"כ בזיכין קודמין למוספין ותירץ רש"ל דלרבה בר עולא לא קאי ר"ע אלא אריש"א דקתני תמיד כל השנה קרב כהלכתו משמע ל"ש חול ולא שבת דעלמא בערב פליג ר"ע ואמר דשבת דעלמא בערב הפסח והייט ממש כרבה בר עולא לא יתקן כרבא:

העולה עולה לאשונה • תימה דבזבחים פ' כל התדיר (דף פט:) מפקינן מקרא אחריתא דתקן התמידין קודמין למוספין שנאמר מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד וליכא למימר דהתם אינטריך לגבור שאין לתן תמידין ומוספין אלא כדי אחד מהם דהא קתני התם דם חטאת קודם לדם עולה ודומיא דזה הוי תמידין ומוספין וליכא למימר נמי דאינטריך קרא תגינא לעכב דבהתכלה (מנחות דף מט:) אמרינן בהדיא דליכא עיכובא ויש דהתם אינטריך למוספין דלא קדמי והכא לנדרים ונדבות וגריכי דקמא מוספין תמיד שהן קרבן לבור לו שמא נדרים ונדבות תמיד שרגילים ומצויים יותר לו שמי קרא דהכא להקדמת הקטורה דבהקטרה כתיב וערך עליה העולה וקרא דכל התדיר להקדמת שחיטה דמעטו לא אלא בעשיית הדם כתיב והא דפריך בהתכלה (שם) גבי הא דתנן התמידין מעכבין את המוספין ואלמר היכי דמי אילימא דאתיא מנין שלא יהא דבר כו' ומייתי הא דרבא ולא מייתי קרא דהא הוא דבר קודם משמע טפי עיסכ [להכי] אתייה טפי מן המשנה אי נמי לימרא דאפי' בהקטרה דלא מלבד מעשה דלשון שלא יהא דבר קודם לך קשה דאמאי אינטריך העולה ומלבד תיפוק לי' דתמיד קודם למוספין דבתמיד כתיב בבקר ובמוספין כתיב ביום דמשמע בעיטומו של יום ולמאי דאמרי' בהתכלת דליכא עיכובא בהקדמה לתמיד אחי שפיר הא דאמרינן ברים עירובין (דף כ:) שלמים שנחטן קודם פתיחת דלתות היכל פסולים שנאמר ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהן פתוחין ולא בזמן שהן נעולין דמעטם שנחטן קודם תמיד של שחר לא הוו פסולין והא דתני בתוספתא דמכילתין [פ"ד] כל הקדשים שהקריבן קודם תמיד של שחר או שעיכבן אחר תמיד של בין הערבים פסולין אמרין לך קודם לתמיד של שחר אלא קמורת ואין לך שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים כו' אלו פסולין הייט מדרבנן [ועיין חוס' עירובין ג' • ד"ה שלמים והום' יומא כט • ד"ה אלא ע"ש היפב שכתבו להדיא מכל לשון התוספתא משמע דאפי' זבח הדם כדיפבד ועשה כל מצות אפ"ה פסולין דקתני שהקריבו ולא קתני שנחטן ואי מדרבנן אמאי פסולין וכו'] :

יאוחר

אי לא חיישינן ניעבדיה בשש ומחצה קא סבר מוספין קודמין לבזיכין: עביד להו למוספין בשש, ובזיכין בשבע, ועביד ליה לתמיד בשבע ומחצה, מתקיף לה רבה בר עולא מידי כסידרו בחול כך סידרו בשבת בערב הפסח דברי ר' ישמעאל קתני "כך סידרו בשבת" סתמא קתני אלא אמר רבה בר עולא הכי קתני בסידרו בחול דעלמא כך סידרו בשבת דעלמא דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא בשבת דעלמא ומתני' דקתני בין בחול בין בשבת דברי הכל היא במאי קמיפלגי בנדרות ונדבים קמיפלגי ר' ישמעאל סבר גזרינן שבת אטו חל ור' עקיבא סבר לא גזרינן, אי לא גזרינן ניעבדיה בו' ומחצה? קסבר מוספין קודמין לבזיכין: מוספין בשש ובזיכין בו' ועביד ליה לתמיד בו' ומחצה מתיבי תמיד כל השנה כולה קרב כהלכתו נשחט בשמונה ומחצה וקרב בט' ומחצה ובערב הפסח נשחט בו' ומחצה וקרב בח' ומחצה חל להיות בשבת: חל להיות בשני בשבת דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח בשלמא לאביי ניחא אלא לרבא קשיא? אמר לך רבא לא תימא בתרא בשני בשבת אלא אימא בשני בשבת העלמא מיתיבי חל להיות בשבת כסידרו כל השנה כולה דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא בשלמא לרבא ניחא אלא לאביי קשיא? אמר לך אביי לא תימא כסידרו כל השנים אלא אימא כסידרו כל השנים כולן דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר בסידרו ערב הפסח שחל להיות בערב שבת

*תנו רבנן אין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר תלמוד לומר "וערך עליה העולה" מאי תלמודא *אמר רבא "העולה" עולה ראשונה שאין דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים ת"ל "והקטיר עליה חלבי השלמים" מאי תלמודא? אמר אביי עליה שלמים ולא על חבירתה שלמים, מתקיף לה רבא אימא שלמים הוא הלא נקריב הא עולות נקריב אלא אמר רבא השלמים עליה כל הקרבנות כולן ת"ר תמיד קודם לפסח, פסח קודם לקטרת, קטרת קודמת לנרות,

יאוחר

דקרא הוא וה"ק והקטיר על העולה הזאת-כלומר אחריה-חלבי השלמים: **ואימא שלמים הוא דלא קרבי.** אחר תמיד של בין הערבים: **שלמים** • נשון השלם: **פמיד** • של בין הערבים קודם לפסח: **לקטורת** של בין הערבים וכולהו ליף טעמא: **לנרות** • להדלקת נרות:

יאוחר

אי לא חיישינן ניעבדיה בשש ומחצה קא סבר מוספין קודמין לבזיכין: עביד להו למוספין בשש, ובזיכין בשבע, ועביד ליה לתמיד בשבע ומחצה, מתקיף לה רבה בר עולא מידי כסידרו בחול כך סידרו בשבת בערב הפסח דברי ר' ישמעאל קתני "כך סידרו בשבת" סתמא קתני אלא אמר רבה בר עולא הכי קתני בסידרו בחול דעלמא כך סידרו בשבת דעלמא דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא בשבת דעלמא ומתני' דקתני בין בחול בין בשבת דברי הכל היא במאי קמיפלגי בנדרות ונדבים קמיפלגי ר' ישמעאל סבר גזרינן שבת אטו חל ור' עקיבא סבר לא גזרינן, אי לא גזרינן ניעבדיה בו' ומחצה? קסבר מוספין קודמין לבזיכין: מוספין בשש ובזיכין בו' ועביד ליה לתמיד בו' ומחצה מתיבי תמיד כל השנה כולה קרב כהלכתו נשחט בשמונה ומחצה וקרב בט' ומחצה ובערב הפסח נשחט בו' ומחצה וקרב בח' ומחצה חל להיות בשבת: חל להיות בשני בשבת דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח בשלמא לאביי ניחא אלא לרבא קשיא? אמר לך רבא לא תימא בתרא בשני בשבת אלא אימא בשני בשבת העלמא מיתיבי חל להיות בשבת כסידרו כל השנה כולה דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא בשלמא לרבא ניחא אלא לאביי קשיא? אמר לך אביי לא תימא כסידרו כל השנים אלא אימא כסידרו כל השנים כולן דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר בסידרו ערב הפסח שחל להיות בערב שבת

*תנו רבנן אין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר תלמוד לומר "וערך עליה העולה" מאי תלמודא *אמר רבא "העולה" עולה ראשונה שאין דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים ת"ל "והקטיר עליה חלבי השלמים" מאי תלמודא? אמר אביי עליה שלמים ולא על חבירתה שלמים, מתקיף לה רבא אימא שלמים הוא הלא נקריב הא עולות נקריב אלא אמר רבא השלמים עליה כל הקרבנות כולן ת"ר תמיד קודם לפסח, פסח קודם לקטרת, קטרת קודמת לנרות,

יאוחר

אי לא חיישינן ניעבדיה בשש ומחצה • דהא הספסים מרוכין ובשבת לא בטי לאיקוליה מקום כדרים ונדבות: **קסבר מוספין קודמין לבזיכין** • ועל לריך בזיכין בשבע ואין פעיין בה: **בשלמא** • כל יומא הוא בשמונה ומחלה: **כך סידרו** • בשבתות של כל השנה אור ואלא על גב דליכא נדרים ונדבות תורה אור

חייישינן לסרך נדרים דחול דילמא אתו למסרך ולמיעבד בחול גמי בשבע ומיפסלי נדרים ונדבות של אחריו: **ר"ע פופר** • כל שבתות השנה הוא נשחט בשבע ומחלה כסידרו ערב הפסח דלא גזרינן משום חול: **דברי הכל היא** • דר' ישמעאל ורבי עקיבא לא חייבי בערב פסח כלל ומתניתין סבירא להו בין בחול בין בשבת: **ניעבדיה בשש ומחצה** • דהא זריזין מקדימין למלות: קסבר מוספין קודמין לבזיכין גרסינן: **כפל לסיום בשני בשבת** • ערב הפסח שהתמיד נשחט בשבע ומחלה: **בשני בשבת** • חד מימות החול נקט ולית דאמרי יומא קמא דשבתא דחזי לאתריסר נקט וחד בשבתא לא חזי לאתריסר דלא בד"ו פסח ולאו מילתא היא שהרי על פי הרלייה היו מקדשין: ור"ע לומר כסידרו ערב הפסח גרסינן ותו לא: **בשלמא לאביי ניחא** • דמדקאמר רבי ישמעאל חל להיות בשבת כחל להיות בשני בשבת על כרחך "כסידרו ערב הפסח" דקאמר ר"ע-בע"פ שחל להיות בע"ש קאמר: **אלא לרבא** • דקאמר רבי ישמעאל למימר ביטרא חייש וכסידרו בחול בעלמא קאמר הא קתני הכא כחל להיות בשני בשבת: **אלא מאי ערב בשבת** • אלא מאי ערב הפסח דהייט בשמונה ומחלה דחייישינן למימר ביטרא: **כסדר כל השנה** • הייט בשמונה ומחלה דחייישי' למימר ביטרא: **כל השנים** • שערב הפסח חל בחול דשתמיהו בשבת ומחלה ור"ע אמר כסידרו ערב הפסח שחל להיות בערב שבת: **מנין אלא יסא דבר** • נקטר במערכה משמערכה שחרית קודם לתמיד של שחר ת"ל "וערך עליה" בתר "ובער עליה הכהן" כתיב דהוא = סידור מערכה: **מאי תלמודא** • דהאי העולה לתמיד של שחר קאי: **העולה עולה ראשונה** • מדלא כתיב "וערך עליה עולה" אלא "העולה" הכי קאמר וערך עליה מיד העולה הראשונה התמורה תחלה לכל העולות והייט עולת תמיד דפרשת קרבנות *[כפ' פינחס] דקרבן תמיד כתיב בריש: **וסקטיר עליה** • לתמיד קאי דסיפיה דקרא הוא וה"ק והקטיר על העולה הזאת-כלומר אחריה-חלבי השלמים: **ואימא שלמים הוא דלא קרבי.** אחר תמיד של בין הערבים: **שלמים** • נשון השלם: **פמיד** • של בין הערבים קודם לפסח: **לקטורת** של בין הערבים וכולהו ליף טעמא: **לנרות** • להדלקת נרות:

יאוחר

*כ"ל ר' ישמאל אליבא דאבי בית א

*ר"ל ר' ישמאל (ר' יוסי הגלילי) מוקים בנתן המתיק בשבת ראשון - שבשבת נוגע האל (בתוך בין בשבת) היינו הקרבת התמיד בזכות פסח

**ר' הקרבות הראשון (ע"ב) מאמלא לעקוב אחר הקרבנות בלבלא בו: [ר' אביי ורבא אמר ר' ישמאל ולא היינו בנתן המתיק בשבת ה' ניסן - ערב פסח]

	אביי	רבא
ר' ישמאל	7½	8½
ר"ע	6½	7½

*יש לדיק - אי טבתבנו פה הקרבות 7½ לר' ישמ' 6½ לר"ע הייט לפני תעוקת רבא.

**מאלא לרקיבא לפי רבא = כסידרו בערב פסח ביום חול' כלומר נתן המתיק בשבת שבוע ה' ניסן יהיה בעזה שהקרבנן המתיק ביום ניסן בשבת ביום חול הקרבנו 7½-6½

ר"ק קיא. תמיד כת: מנחות מט: יומא נג: לד: כתובות קו: [ביצה נה. זבחים קג:]

[מי' כתוסי ב"מ יח. ומיי פרק"י כתובות קו: ד"ה הטולה]

מהגה

△ קצר על רבא

▽ קצר על אביי ליה נזרה שלא יבא להקריבו בחול וישאר הנדרים והנדבות ר"ע ר' ניסן בשבת (אבל אמן המאן) שרל לה קיים המאן ורבא

מקורות ר' אלעזר בן ר' יוסי הגלילי ר' אליעזר בן יעקב ר' יוסי הגלילי (בדרך כלל)

נוסח מהגה

נוסח מהגה

I-II ר' נחום (ר' יהודה) בדרש סדר ר' עקיבא